

ВРЕМЕ

НЕЗАВИСИМЪ ЕЖЕДНЕВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Обявления по 1-50 лв. кв. см.
приставски 1 левъ на дума.
Телефонъ № 121 печатница

Редакторъ:
Кирилъ Добревъ.

Абонаменти за година 250 л., за
6 м-ца 125 л. и 3 м-ца 70 л.
за неделното издание годишно 100 лева.

Кино Паласъ

Днесъ всеобща радостъ
ниведнѣжъ дветѣ серии

Камо Грядеши

съ Емилъ Янингсъ и Лина де Лигуоро.
Едно дневно 3½ ч. едно вечерно 8 часа.

Предварителна продажба отъ 10 часа сутринта.

Застоятъ.

Единъ нечуванъ застои гнетъ стопанския животъ на България. Въ време, когато би трябвало да има най-голямо оживление, гражданина е смутенъ отъ едно необикновено затишие, което му носи само разочарование и което е предвестникъ на още по-недобри дни.

Голѣми търговски къщи приключаватъ деня безъ оборотъ. Тѣ разполагатъ съ милионенъ капиталъ, а въ края на месеца не могатъ да събератъ средства, за да заплатятъ дори на служащите си; полицитѣ, които притежаватъ, оставатъ неплатени и протестиранни, а поради това тѣ сж нередовни и при посрещане на своитѣ собствени задължения — това убива доверието и прави за напредъ невъзможенъ кредита.

Не по-малко затруднени сж и дребнитѣ търговци, чиито положение е още по-тежко, поради ограничения капиталъ съ който разполагатъ и поради скъпите лихви и краткия срокъ на заемия капиталъ. Повишения до неимоверни размѣри наемъ на дюкани, имъ, непосилните данъци, безпаричието у гражданството, което е принудено да се лишава отъ най-необходимите нѣща, — всичко това е причина щото дребнитѣ търговци да посѣгатъ всѣки денъ и все повече и повече къмъ своитѣ собствени средства за да поддържатъ себе си и семейството си. Това ужасно състояние разяжда тѣхния основенъ капиталъ и ги обезличава като търговци.

И занаятчийството е поставено на голѣмо изпитание.

Всеки занаятчия се оплаква, че нѣма работа, не може да изкара разносикъ си и че отъ денъ на денъ става все по-зле и по-зле.

Еснафа, занаятчинтѣ и дребнитѣ търговци, които поддържатъ благоденствието на нашитѣ градове, отъ денъ на денъ изчезватъ и преувеличаватъ числото на пролетарията — днешната и утрешна грижа на народъ и държава.

Стопански застои днесъ съществуватъ въ всички страни — това поне пишатъ и твърдятъ навсѣкжде; но застоитъ, който съществува у насъ, никъде другаде го нѣма. Това се дължи на обстоятелството че у насъ държавата съвсемъ не се грижи за стопанскитѣ съсловия на които тя нищо не дава, но отъ които тя все повече и повече иска и иска.

Изтощени сж стопанскитѣ съсловия въ България; тѣ сж изгубили вече възможността да се развиватъ нормално и да създаватъ блага, тѣ сж изправени предъ една страшна перспектива — перспективата на обезличаването и мизерията. Следъ толкова безгрижия днесъ дългътъ на държавата е голѣмъ. И ако тя не изпълни и днесъ своя дългъ — да облегчи положението и да помогне на съсловията, които я крепятъ, тогава тя сама ще се обезличи и ще мизерствува, тъй както се обезличаватъ и мизерствуватъ вече нейнитѣ граждани.

Кирилъ Добревъ.

Ворисъ Сакъзовъ.

П. Ю. Тодоровъ

Както Пенчо Славейковъ и Яворовъ, така и П. Ю. Тодоровъ, е представител на оная поезия, която е противоположна по духъ и форма на Вазовата. Това сж два вида поезия: Вазовата — зародена въ общия кръгъ на личнитѣ ни, обществени и национални чувствования, говоряща езика на петьтѣ наши чувства — едно изкуство, приспособено къмъ духовнитѣ нужди на мнозинството, както религията е приспособена къмъ масовото разбиране и превърната въ църква. Другата поезия — тая на Славейковъ, Яворовъ и Тодоровъ — е зачатъ въ субективнитѣ и идеални усети на една пробудена личност, освободена отъ пленничеството на традицията и средата, напуснала общия пътъ на вчерашното и днешното и въсредъ нощта на утрешния денъ решила да отвори „свой пътъ и партина“ — съ една речъ — вещателка на ново съзнание и животъ.

Тоя новъ духъ въ нашата поезия, обаче, се изрази въ най-различни форми у Славейкова, Яворова и Тодорова, съобразно тѣхната култура, темпераментъ и дарования.

У Славейкова тоя духъ се превърна въ купнежъ къмъ

единъ новъ миръ отъ висши настроения, стоящи надъ ежедневиетѣ ни реални чувствования. Не туй, съ което обикновено ние живѣемъ, което е видимо и възприемливо отъ всички ни, което е въ конкретния обсегъ на земята, въздуха и небето, а онуй, което живѣе въ видимото като невидимо, въ промѣнливото като неизмѣнно, въ материалното като неосезаемо. Съ една речъ — единъ миръ идеаленъ — не измисленъ, а съществуващъ въ действителния като негова съжностъ, като негова вечно жива сила, уловима само чрезъ трепета на едно възвишено сърдце. И чрезъ купнежа си по тоя идеаленъ миръ, Славейковъ въ великолѣпния си „Псаломъ на Поета“ достигна най-сетне пантеистична висота въ безпредѣлнитѣ простори на битието.

У Яворова новия духъ въ поезията ни се изрази въ ридачна скръбъ на една душа, безпомощно протягаща ръце къмъ освобождение и ведрина. Не ясни чувства и стремежи, а единъ вътрешенъ хаосъ отъ сънни видения и блуждающа сенки, отъ сърцераздиращи писъкъ и умоляющи възгласи на горяща въ собственния си

пламъкъ душа... Единъ адъ, отъ който поетътъ, обаче, не може да излѣзе, за да премине чрезъ чистилицето въ рай и подъ божествената му свѣтлина да видимъ чудния образъ на освободения чловѣкъ.

У П. Ю. Тодоровъ — купнежа да постигне идеала на свободната личностъ, очистена отъ наслоенията на обществеността и традицията, намѣри най-тиха и щастлива насока и изразъ чрезъ народнитѣ сказания. Тоя кроткъ и неженъ интелегентъ, не изпиталъ дълбокиятъ възлияние на терзана душа, избра идилитя, притаения дѣхъ на вечерния пейзажъ, задрѣмалъ като езеро между бръговетѣ, или пространния кръгъ, който се топи въ далнината, и чрезъ тѣхъ да пусне на воля своята жажда къмъ свобода. И лицата, съ които той борови, сж хора изъ периферията на живота, изъ социалнитѣ крайнини на селото и града, съ устремени погледи къмъ неизвестността, къмъ друмища и полета. Сжко и тѣхнитѣ мисли и чувствования — извънъ улетѣ на установеното и винаги готови да избиятъ къмъ пжтищата на волността, по които никой преди тѣхъ не е миналъ.

Такава е, напримеръ, трогателната Калина, красива и млада селянка, която лудѣе за единъ строенъ мечкар-циганинъ, съ тъмни и прелѣстителни очи. И въпреки гнѣватъ на майка ѝ, на цѣлото селско презрение и на християнската ѝ съвестъ, тя трѣгва изъ друмищата съ тоя скиталецъ, за да утоли своята жажда къмъ волността.

Такъвъ е и поетичниятъ Бойко, безгрижниятъ и веселъ талигаринъ, жадуващъ за простори и неизвестностъ. Влюбенъ внезапно въ една срещната гиздосия, безъ да може да я вземе, нито да я забрави, той — чадо на свободнитѣ чувства — потръгва съ своята талига по кърищата, подъ звезднитѣ нощи съ ридачната мелодия на своя кавалъ...

Такива сж повечето момци и девойки, описани въ многобройнитѣ разкази-идилии на П. Ю. Тодоровъ, но върховното тѣхно въплотение е изразено въ „Гюрга самодива“ и „Страхила страшенъ хайдутинъ“. Непобедената отъ живота Гюрга е символъ на българския свободенъ духъ, летящъ къмъ едно достойно и независимо човѣшко съществуване. Тя е духътъ на планината, слѣзълъ като самодива въ долината на нашия животъ съ своя прелѣстителъ овчаръ въ Стилияна, за да го възвиси къмъ върховетѣ. Стилиянъ, обаче, остава робъ на традицията и ежедневието, но вмѣсто него другъ синъ, достоянъ за тоя подвигъ, се явява въ лицето на Бойко, пжтникъ къмъ висинитѣ...

Страхила страшенъ хайдутинъ е истински воленъ самодивски духъ. Той проплавна на своята хубава Милкана, по неволя омжана за други, и забѣгва въ планината, за да живѣе съ нейната пѣсенъ — съ вѣтъра и нощта. И когато отново той срѣща Милкана, оводѣла и съ първа рожба — наставя дивна развизка; той, като

хайдутинъ на грозно бѣсило, а тя отъ скръби по него — въ черни чумбери.

Но всичките тия усилия на П. Ю. Тодоровъ къмъ сърдечна и мислова свобода, къмъ духовно царствена независимостъ намиратъ своя апофеозъ въ „Слънчова женитба“. Това е неговия псаломъ на поета. Вълѣстящото Слънце, влюбено въ хубава мома Грозданка, слѣзло е въ нейния прикитанъ домъ, а свѣтътъ, останалъ безъ свѣтило, потъналъ е въ мразъ и мжгли. Но денъ до пладне! Сепва се слънцето, дотегнало му затворената брачна стая и безъ млада невѣста да събуди, безъ сбегомъ да продума, литва нагоре къмъ ефирнитѣ пространства. Отново свѣтътъ заживява подъ топлитѣ му и ярки лъчи, отново талантътъ художникъ, оставилъ личността долу на земята, възвися своя свѣтильникъ, за да сгрѣва и освѣтлява живущитѣ въ мразъ и тъмнина!

Това е проповѣдта на новата поезия, това което проповѣдаваше и Пенчо Славейковъ. Нима едно слънце, предназначено свѣтъ да освѣтлява, трѣбва ли да се принежи и стопи въ ограничения кръгъ на личното и временно щастие? Не! Истинското слънце — поетътъ трѣбва да бжде отърсенъ отъ робската зависимостъ на времето и средата, той трѣбва да бжде личностъ свободна и самоземна, дишаща сама чрезъ себе си въ блѣстящото уединение на своя идеаленъ миръ. Стига туй сливане долу съ тѣлпата на „живитѣ мъртавици“, туй приравнение съ изравненото, туй униженително службещество на тѣлпата! Издигнете своето лично „азъ“ чрезъ мощнитѣ усилия на своя духъ, станете самосвѣтяща звезда, слѣзете отъ общия дилижансъ на живота и въ своя собствена колесница полетете напредъ съ огнедишащитѣ пегаси на една независима мисль и чувства.

Ето новото възраждане въ духовния ни животъ — възраждането на личността!

И това може би щеше да бжде великолѣпно, ако Пенчо Славейковъ бѣ повече поетъ, отколкото естетъ, а П. Ю. Тодоровъ — съ повечко дарования, отколкото миль и упоителенъ гадуларинъ.

Живота на Марсъ.

Директора на оризонския университетъ Дугласъ направилъ въ последно време достъпници на Марсъ съ чувствителни къмъ инфра-червенитѣ лъчи пластинки. Снимките по мнението на мнозина американски астрономи, доказватъ по неспоримъ начинъ, какво на планетата Марсъ съществува животъ. Счита се вече за вѣтъ отъ всѣко съмнение, че тѣмнитѣ части на планетата сж заети отъ растителността. На снимките, които е направилъ Дугласъ, се забелѣзватъ облаци които сж на една височина на около 19 километра надъ атмосферата на Марсъ.

Печатарска Пронз. Коопер. Единство — Бдинска, 15, тел. 121, п. № 99—1926.

ЕЛГА.

Едно съвършено драматическо произведение на най-големия драматургъ на днешна Германия — Герхартъ Хауптманъ, което изглежда, че допада твърде много на българския вкусъ. Може би защото романтизма е свойственъ на младитѣ народи на ония, които търсятъ да догонятъ напредналитѣ въ културно отношение.

Романтизма на „Елга“ е обаче малко отживѣлъ. Днесъ хората не се колятъ вече само за жени. Нещо друго тежи надъ трагичната съдба на днешния чловѣкъ и нашето време като чели дава признаци на нови пжтища, ония по които се отива до голгота, безъ намесата на една жена.

Онова, което е привлекло актьоритѣ на Варн. град. драм. театрътъ да изнесатъ „Елга“ на сцената е тая хубава приказка за щастieto, което вижда и чува на сънь рицаря, ношуващъ въ зендомирския манастиръ. Щастieto, което не само за сегашния монахъ и бивши графъ Старшенски, е превратно, но е измачливо и мъжливо, както и за толкова много човѣшки същества по земята, които вечно го гонятъ и никога не ще го достигнатъ.

Итъмко защото такава именно драматическа приказка сж избрали хората на споменатия театръ, тѣ могатъ да се радватъ на единъ задовол. успехъ.

Елга е завършения образъ на любовница, съ она широка и смелъ размахъ, който отличава женитѣ, които преди всичко търсятъ любовта си. Защото Елга търси своята любовъ. Такава я виждаме въ третата сцена, издържана много добре, и най-хубавото мѣсто въ цѣлата пиеса — въ интерпретиционното отношение що се отнася и до Ев. Шиварова (Елга), така сжко и до Хр. Диневъ (Огински).

Но петата и шестата сцени изискватъ едно по-голямо разнообразяване — първото съ оная самоуверена безгрижностъ която дава Елга следъ разделата съ Огински и гдето Шиварова не ѝ попада въ тонъ и въ втората, онова ясно предчувствие на страшно и безвъзвратно загубване на любимия, което Елга носи си себе си, прѣска отъ себе си, което я спира и кара да скѣса съ Старшенски преди още да види убития Огински. Тукъ би трѣбвало повече жестъ и повече време и височина между издиганията и снисванията на гласа.

Оня графъ Старшенски, който виждаме като неженъ любовникъ, въплотенъ съ голѣма грижливостъ и топлота отъ Г. Георгиевъ въ втората сцена, е събудена яростъ и излязълъ отъ рамките на равновесието температуренъ още отъ момента, когато графа вижда медальона на Огински и после, когато решава да трѣгне за Варшава и доведе противника си. Тамъ, при повече чувство, при повече размахъ, съ голѣмото разбиране на ролята, което влага въ ролята, Г. Георгиевъ би билъ незаменимъ и би създавалъ единъ съвършенъ образъ.

М. Богдановъ (Тимошка) е винаги твърде изисканъ въ играта си. Д. В.

КИНО Ранковъ

Клонъ на театър
„Одеонъ“
София

Само сѣбота и недѣля великолѣпния зрѣлище филмъ изъ Берлинския животъ и плѣхисната природа

ЛЮБОВЪ ВЪ СНѢГА

Съ очарователната Лия Парри. (принц В. в. в. в.) Лия Айбеншцъ и Ханъ Албертъ. Дневни 3 1/2 ч. Вечерни 7 1/2 и 9 1/2 ч.
Недѣля 3 и 5 часа.

КИНО Ранковъ

Клонъ на театър
„Одеонъ“
София

Кредитна Кооперация „Лонгозъ“, с. Ст.-Орѣхово. (Варненско)

БАЛАНСЪ

за положението на сметките на 31. XII. 1925 г.

АКТИВЪ		ПАСИВЪ	
Каса	18176 16	Дѣловъ кап. и чл. вн.	261748
Заеми на членове	35883 80	Резервенъ фондъ	2275
Движ. и недвиж. имоти	1465930 55	Фондъ „Общпол. нач.“	200
Портфейлъ	3500	Акценти	22000
Дѣлители и Кредитори	94378 60	Спестовни влогове	244144 96
Дѣлове въ сѣюза	25000	Бѣлг. Земл. Банка	1156878
Дърва	2925		
Прех. активи и пасиви	193 10		
Предп. „Мелница“	41253 75		
	1697245 96		1697245 96

Смѣтка Загуби & Печалби

ПЕЧАЛБИ		ЗАГУБИ	
Лихви и глоби отъ заем.	2847 87	Лихви на влоговетъ	16477 84
Лихви отъ дебит. смѣтки	1743 10	„ „ „ кред. смѣтки	121676 50
Лихви отъ излизци	752 50	Сѣбр. лих. относ. се къмъ следната година	326 70
Такси	27	Наемъ	800
Печалби отъ Пр. Мелн.	256632 37	Канцеларски	6332
Разни	252049 11	Данъци	12013
		Разни	257769 94
		Погашение дефицитъ	98655 97
	514051 95		514051 95

Касиеръ-Дѣловодителъ: Д. Киряковъ.

Председателъ: Ив. К. Христовъ.

Кредитна Кооперация „ЛОЗА“ с. Кестричъ (Варненско)

Годишна Равносмѣтка

за положението на сметките на 31 декемврий 1925 г.

АКТИВЪ		ПАСИВЪ	
Каса	11279 80	Деловъ капиталъ	23400
Заеми на членове	212895	Членски вноски	2550
Имоти	2575 65	Резервенъ фондъ	2739 75
Общи преработки	47595 80	Фондъ общ. начинания	2099 75
Дебитори-дѣлжници	1520	Българска Земл. Банка	265172
Разни активи	20019 25	Разни пасиви	1924
	297885 50		297885 50

Смѣтка

за печалбите и загубите на 31 декемврий 1925 г.

Печалби		Загуби	
Наименование на приходитъ	Сума	Наименование на разходите	Сума
Лихви и гл. отъ заемитъ	38557 85	Лихви на кредиторни смѣтки	24654
Печалби отъ общи преработки	570	Сѣбрани лихви по заемитъ, относящ и се къмъ следующата год.	5925 65
Отъ изправление на грѣшки	1350	Заплата на персоналъ	18000
Дефицитъ (загуби)	13741 25	За наемъ	2000
		Канцеларски (освѣтление, отопление)	351
		Погашение на имотитъ	588 45
		Отъ изправл. на грѣшки	1350
		Разни учред. разноски	1350
Всичко	54219 10	Всичко	54219 10

Председателъ: С. КУРТЕВЪ

Касиеръ: Б. ТОДОРОВЪ

2 стаи, кухня и салонъ

се търсятъ подъ наемъ, предпочита се къмъ Дѣвическата гимназия, ул. „Нишка“ и сѣседни. Споразумѣние при финансовото отдѣление въ общината — главния счетоводителъ.

Добринъ Василевъ.

ВЛАДИ

Влади бѣ на седемъ години, когато баща му откупи единъ малкъ чифликъ въ Добруджа. Чифлика, съвършено усамотенъ, приличаше на уплашенъ и вгушенъ въ себе си, приютенъ подъ нѣкое дърво, пжтникъ, чакащъ да премине бурята по полето. А то изранено на дебели, черни угари, ширнало се безкрай, мълчаливо обгвѣаше снага подъ слънчевитъ лъчи, които бѣгаха по него като залутани птици. Дѣлбока тишина се разливаше на около. Отъ време на време само тихъ плачевенъ напѣвъ се промѣкваше до чифлика и молееше за приютъ.

Новото жилище поразя Владя съ своята студенина и мрачностъ. Той търсеше нѣ-

кое кѣтче въ малката оловна градина за да се скрие подъ разлистлила се череша или зарзала и тамъ да си припомни за хубавата бѣла кѣжличка въ града. Тоя шуменъ градъ бѣ останалъ далечъ на югъ. Неговитъ улички, гдето сновяха отъ сутринъ до вечеръ множество хора и препускаха коля постоянно бѣха сега предъ очитъ му и той слушаше какъ ехото отъ тѣхния шумъ отзвучава въ ушитъ. Особенно силно го плашеше избата, която зееше мрачно и страшно. Когато излезе пръвъ пжтъ на полето и погледа му се зарея по обтегнатото пусто равнище, страхъ допълзя въ малката му душа. Той наблюдава дълго време пухкавия черноземъ и въ въображението му се изряза образа на друга една черна земя гдето билъ заточенъ злиятъ царски синъ, прокълнатъ люто отъ баща си за лоши и неприя-

Търговската камара.

Годишната ѝ сесия се откри ва днесъ.

Всѣка година членоветъ на търговско-индустриалната камара се свикватъ на сесия, въ която се разглеждатъ редъ стопански въпроси, разисква се дейността на бюрото на камарата за изтеклата година, приема се бюджета на камарата и пр.

Тази годишната XXXI редовна сесия ще се открие днесъ. Стопанското падение на нашия край се чувствува вече тѣй силно, че презъ течение на тая седмица, когато сесията ще заседава, въпроса за подобрене положението и на тритѣ стопански съсловия ще бжде не единъ пжтъ разискванъ. Затова и съ голѣмъ интересъ се очаква реферата върху държавната политика къмъ нашитъ черноморски пристанища, който ще се чете предъ сесията.

Другъ важенъ въпросъ, поставенъ вече въ дневния редъ на сесията, е тоя за избирание на главенъ секретаръ на камарата. Цѣли две години вече камарата е безъ секретаръ — това обстоятелство се отрази най-зле върху камерната дейностъ която е много бедна въ сравнение дейността на другитъ камари. Града ни не единъ пжтъ бѣ па и днесъ е изолиранъ и онеправданъ, защото въ камарата липсва дѣенъ секретаръ, съ познания съ авторитетъ и съ инициатива. Затова лицето, което сесията ще избере за главенъ секретаръ на камарата, трѣба да познава добре камерния районъ и неговитъ нужди. До колкото можахме да узнаемъ, мнозина членове на камарата сж на мнение да се избере за главенъ секретаръ единъ отъ преподавателитъ на тукашната търговска академия. И това може би ще бжде най-целесъобразно.

Въпроса за кредитната и парична криза е тоже важенъ и той вѣроятно ще занимае сесията.

Въобще тая година сесията ще се занимае съ въпроси, които иматъ голѣмо значение за стопанския животъ въ цѣлия районъ на камарата. Никога положението не е било тѣй натегнато, както тая година, никога стопанскитъ съсловия — търговци, занаятчи и индустриалци не сж били тѣй измъчени и угнетени — никог Варна не е била тѣй западѣла и жалка, както тая година.

Четете в-къ „Време“.

ни дѣла, така както гласеше приказката, слушана толкова много пжти отъ майчиния скутъ.

Никоя игра не можеше да увлече и заинтересова дори Владя. Само високото небе успокояваше детето. То взираше въ него малкитъ черни очички съ топла молба да разпрѣсне черния мракъ, затисналъ земята.

„Защо не се спусне ей она бѣлѣ като снѣгъ облакъ“ да обвие целия чифликъ, да навлече въ всички стаи, да се промѣкне въ избата, да се изкачи на таваня и да изгони отъ тамъ черното, което шумне ношемъ грозни и опасни думи? Това черно е зло, много зло, то ще направи нѣкоя вечеръ нѣкаква пакосъ.“

Единъ пжтъ следъ вечеря между родителитъ избухна остра сѣда. Детето присѣства на скарването, безъ нѣкой да се сети да го отведе

ХРОНИКА

Въ този брой поместваме две статии за голѣмия нашъ поетъ и драматургъ П. Ю. Тодоровъ, по случай 10 години отъ смъртта му.

Въ идния брой ще поместимъ продължение и края на разказа „Влади“ отъ г. Добринъ Василевъ.

„Време“ ще отпочне своето ежедневное издание следъ като печатница „Единство“, дето се той печатни, се премести въ новото си обширно помещение, на жгѣла на улицитъ Шуменска и Мария Луиза. До тогава „Време“ ще излиза периодически, най-малко единъ пжтъ въ седмица.

Поминналъ се е вчера въ София Евстати Даверовъ, синъ на известния нашъ съгражданинъ г. Даверовъ, управителъ на Митницата. Нашитъ съболезнования къмъ опечаленото семейство.

Навигацията за пжтници и стоки въ Дунава е открита отъ 20 того.

В-къ „Варненска поща“, 630й 2213 отъ 26 того хроникира че нѣкакъвъ си параходъ подъ име „Петролбайкъ“ билъ потъналъ въ български води — ударилъ се на мина предъ Варна. Отъ официално мѣсто ни молятъ да съобщимъ, че нашитъ морски власти нѣматъ никакво известие за потъването на подобенъ параходъ. Това съобщение на „В. Поша“ е съвсемъ неверно, понеже българското крайбрежие е оочистено отъ мини и това е обявено официално отъ наша страна още миналото лѣто.

Морска хроника.

Въ Варненското пристанище пристигна отъ Кюстенджа пар. „Кароваро“. Разтоварва около 200 тооа манифактура, колониалъ и пр. и натовари 200 т. брашна, трици и пр. Сноща замина за Бургасъ.

Данѣчното окръжно управление е поискало вече отъ разнитъ професионални сдружения въ града да представятъ списъци съ по 3 членове на всѣко сдружение, които да взематъ участие въ първоначалната комисиия по облагането съ данѣкъ върху общия доходъ и пр за периода 1926/1928 год.

Парахода „Варна“ замина тая вечеръ въ 6 ч. за Бургасъ Цариградъ и Пирея.

Изъ общината. Следъ изборитъ общината пристѣпи усилено къмъ спиране електрическия токъ на всички ония граждани, които не сж се издѣлжали къмъ нея. До преди месецъ спираше се тока навечеръ на ония, които дължатъ на общината повече отъ 5000 лева. Сега се спира тока и на ония, които въобще отъ 1 година насамъ не сж платили електричеството.

Постѣпленията въ общината не сж голѣми: постѣпватъ около сто хиляди лева дневно. Поради голѣмитъ си задѣлжениа обаче (около 40 милиона лева) общината не може да плаща редовно още на чиновнитъ си, които отъ декемврий месецъ 1925 г. не сж получили заплати. И нѣкои работници надничари се оплакватъ че отъ 7 — 8 седмици не могатъ да си получатъ надницитъ отъ общината. Общината не е внесла и до днесъ въ Народната банка гласуванния кредитъ отъ 400,000 лева за довършването на театра.

Ив. Мосжухинъ

Българското общество е сравнително отъ скоро време запознато съ името и играта на прочутия кино-артистъ Ив. Мосжухинъ. Първиятъ филмъ, който видѣхме отъ него, бѣ „Кинъ“, по Александъръ Дюма, съ право считанъ до днесъ сато единъ истински шедевръ на кинематографията. Не въ смисълъ, разбира се, на това, което обикновено му е прието да се счита за шедевръ на кинематографа, грандиозна постановка и пр. Играта на Мосжухинъ въ тоя филмъ остави незаличими спомени. Надарентъ съ необикновенъ талантъ, той изкусно умѣе да се приспособява къмъ всички чувствования на човѣшката душа. И винаги е разнообразенъ и твърде интересенъ. Въ втория неговъ филмъ „Кайнъ“, ние го видѣхме, последователно, въ единъ и сжщъ филмъ, въ ролитъ на нѣколко типове.

Сега, театръ „Ранковъ“, който, така да се каже, опозна публиката съ тоя великъ артистъ, обявява единъ отъ найновитъ филми на Мосжухинъ — „Само веднажъ въ живота“. Ние бѣхме поканени да видимъ тоя филмъ и останахме възхитени отъ това произведение. Тукъ Иванъ Мосжухинъ е въ найширокото амплуа на своя талантъ и го разкрива предъ зрителя съ такъвъ замахъ, съ такова майсторско разбиране!

снее да се обърне и задъ него още се носеше грубия глас. Струваше му се, че баща му ще го настигне и ще го удари. Такива груби думи то никога не бе чуло отъ майка си и то се ужаси отъ бащата; когато не искаше вече да види. Уплашено до полуда, то избѣга въ стаята си и се скри между възглавницитъ на креватчето си.

Нѣколко деня следъ това майка му се разболя тежко и легна. Влади не се отделяше отъ нея. Когато тя плачеше, той ѝ шепнеше сладкитъ думи на детската утеха, изказваше съ очичкитъ си цѣлата си душа, пълна съ обичъ и състрадание. После самъ заплакаше. Предъ очитъ му израстваше черното отъ избата. То се бе спрѣло надъ главата на майката като жива мжжа и я душеше.

Лекаря, който бѣ повикалъ да го отъ града говореше бързо,

Петко Тодоровъ.

Между тримата голъми майстори на българското поетическо слово, които през миналите две десетилетия на настоящия век играха една важна роля въ развитието на нашата литература и дадоха най-хубавите й произведения, Петко Тодоровъ не беше най-първият, но затова пък сякаш най-сърдечният и най-близкият. Той нѣмаше ясна поглед на единъ олимпиецъ като Пенчо Славейковъ, нѣмаше и знойната саморазяждаща се душа на Пѣйо Яворовъ, ала той притежаваше тихата идилична кротост на народния пѣвецъ, навикналъ и въ неволитъ на живота да намира красотата и да я възпѣва въ безискусственитъ си пѣсни.

„Народната приказка“ казва на едно мѣсто Пенчо Славейковъ, „разправя, че въ нѣкой си незнаенъ край, презъ деветъ гори въ десета, извира изворъ — жива вода. И подмладявалъ се всѣкой, който срѣбне поне една глѣтка отъ тоя изворъ. Приказка, казва по-нататъкъ Славейковъ, — а все ми се чини истина туй, за което тя разказва. Едно време азъ бѣхъ се подпъхилъ презъ гори да търся тоя незнаенъ край, но уморенъ, скоро се завърнахъ дома, а ето че единъ мой гостъ, по-младъ отъ мене е дошълъ снощи отъ тамъ — и азъ съ особена наслада слушамъ какъ ми разправя, що е видѣлъ и почувъ той. Тамъ — то е обетованиятъ край на сказанията, създадени отъ въображението на наивния народенъ поетъ, стоящъ въ интимни връзки съ природата, съ оная велика учителка, която наставля общинитъ си ученици да не мурдествуватъ лукаво, а да говорятъ само това, що тя имъ шепне на сърцето.“*) Този младъ гостъ, за когото говоритъ Пенчо Славейковъ е Петко Тодоровъ. И, наистина, между всички наши поети, които сж работили подъ влиянието на народната поезия, Петко Тодоровъ е като че ли най-близкиятъ до живата вода на тази поезия. Додето и Петко Славейковъ и Каравеловъ и Ботевъ и Вазовъ и Пенчо Славейковъ работятъ освенъ върху мотиви изъ народната поезия още и върху мотиви, които нѣматъ нищо общо съ тази поезия, Петко Тодоровъ е изцѣлювъ неинъ пленъ. Отъ най-първитъ до най-последнитъ си работи той не напусна вълшебната страна на народнитъ сказания, и затова, кога е дума за художествено творчество, създавано подъ влиянието на народната поезия у насъ, него трѣбва да поставяме на най-предно мѣсто.

Обяснението на това заплеление отъ народната поезия не е трудно да се намери. Петко Тодоровъ е закръменъ още отъ дете съ млѣкото на народната поезия и въпрѣки културния животъ, въ който по-късно попада, той не скжсва никога връзкитъ си съ тази поезия, тя си остава всегдѣшна негова сплѣтница. Заслушвалъ се не еднажъ въ приказкитъ за Змей Гориницъ, за Гюрга Самовила, за Слънчова женитба, у него твърде рано се поражда желанието да пресъздаде и напише на книга тѣзи хубави приказки, и той не намира покойствие, додето следъ дълга и упорита борба за вътрешното имъ осмисляне и външната имъ форма не успѣе най-сетне да постигне това желание.

Едно друго важно обстоятелство отъ неговото детинство, което трѣбва особено да се изтъкне, защото ни разкрива другъ единъ отъ основнитъ елементи на неговото творчество, е неговата вродена любовъ къмъ другитъ. Натури

като Петко Тодоровата възприематъ дълбоко въ душата си мжката на другитъ, тѣ я преживѣватъ като своя собствена мжка и търсятъ всѣкога сгода да я облекчатъ и намалятъ.

Тази любовъ къмъ хората се посреща нѣкакъ странно съ любовта къмъ уединението и самоуглѣбението, и едно колебание между личното и общественото, между индивидуалното и социалното ще бжде още отъ тѣзи ранни години неразрешимата гатанка на неговия поетически животъ, всегдѣшната тема на неговитъ идили и драми. Една вечна трагедия ще разпѣва отъ тукъ на тѣй неговата душа и ще го кара, както описницата го е описала, „небе и земя отъ край до край съ умъ да обходи и пакъ да не може възъ отъ себе си да излѣзе“.

Отъ голѣмо значение за поетическото развитие на Петко Тодоровъ е и обстоятелството, че той прекарва дълго време на западъ. За единъ младъ поетъ съ дарованието на Петко Тодоровъ животътъ въ една културна срѣда е истинско откровение. Носещъ въ себе си здравитъ елементи на своята земя, той се нуждае отъ това, което тя нѣма — придобивкитъ на една всестранно развита култура — и тѣкмо тѣхъ намира той на Западъ. Една синтеза на нашето съ чуждото, на това, което имаме и най-добре познаваме, съ това, което ни липсва и отъ което се нуждаемъ, е сякашъ най-правиятъ пътъ за развитието не само на литературата ни, но и на цѣлия ни културенъ животъ въобще.

Единъ важенъ моментъ въ развитието на поета е неговото най-напредъ далечно, а после и близко опознаване съ Пенчо Славейковъ.

Окураженъ отъ симпатията, съ която последниятъ посрѣща замисленитъ му вече художествени произведения, Петко Тодоровъ съ удвоена страсть се отдава на тѣхното изпълнение. Това, което до тогава е било само неясенъ стремежъ, сега е вече съзнателно отправена къмъ своитъ задачи деятелностъ: той вижда вече ясно че предъ народната поезия пътя на нашата литература, че предъ нея тя може да се издигне като особена самобитна литература, която ще си намери и мѣсто между литературитъ на другитъ народи.

И когато малко по-късно далечното познание съ Пенчо Славейковъ става по-близко, Петко Тодоровъ е вече здраво застаналъ на тази позиция и на нея стоя той до края на живота си.

Да разполагаме съ повече мѣсто ний бихме показали тукъ какъ Петко Тодоровъ умѣе, като излиза отъ типично български мотиви да създава най-модерни художествени произведения, и да се издига до общочовѣшки концепции, които биха правили честъ на всѣка западна литература, ала не разполагайки съ такова мѣсто ще обърнемъ внимание само на единъ много интересенъ въ това отношение фактъ отъ развитието на най-новата ни литература. Че пътятъ, по който още преди 20-тина години бѣ тръгналъ Петко Тодоровъ е най-правиятъ пътъ за развитието на нашата поезия, показва обстоятелството, че драма отъ най-талантливитъ мѣстни изпити млади поети — Елисавета Бѣлчепя Багряна и Ангелъ Каралийчевъ — върватъ сега следъ близо 10-тина годишното лугане на нашата литература по дирѣ чужди образци, по сѣния пътъ. Тѣ и двамата работятъ подъ знака на народната поезия.

Ала Петко Тодоровъ стои близко до народната поезия не само по мотивитъ, които обра-

ботва, а и по своя стилъ. Едва ли въ нашата литература има писателъ, който да е обръщаль такова голѣмо внимание и да е полагаль толкова много грижи надъ своя стилъ. Като голѣмитъ майстори на поетическото слово, той не може да се задоволи отъ една само редакция на своето произведение, а трѣбва нѣколко пѣти да го преработва. За нѣкои отъ идиличитъ му ний притежаваме две три печатани редакции, а колко сж ржкописнитъ, можемъ сами да се догаждаме.

Затова пъкъ тази прѣкомѣрна грижа надъ стила е увѣличана съ единъ рѣдкъ успѣхъ. Стилътъ на Петко Тодоровъ се отличава съ една необикновена образностъ — нѣма у него редъ който да не изнася нѣкой красивъ образъ. Всичко въ рисувания предметъ е одухотворено до най-малката подробностъ. Въ това отношение той прилича, на трѣванскитъ или еленски майстори рѣзбари, които съ най-голѣмо внимание дълбаятъ формата, за да я направятъ красива и изящна въ всѣко отношение.

Петко Тодоровиятъ стилъ има и едно друго рѣдко качество. Неговата речъ е истинска музикална речъ. Произведенията му, наистина, не сж писани въ стихове, ала речта му е избремена като стихотворната. Всѣка дума има своето определено мѣсто, ударенията следватъ единъ установенъ редъ, и всичко това създава една особена музика на речта, която я доближава до стихотворната.

Петко Тодоровата речъ има най-сетне и едно друго качество, което я прави най-ценна — тя е запоеана съ билкитъ на нашитъ поляни и като тѣхъ е свежа и благоуханна. Тя лѣха на горска шума, на зелени букови листи. Тя е най-чистата българска речъ — речта на нашитъ балкани.

Василь Ставревъ.

Пристанището въ Одеса е замръзнало. Италианския параходъ „Челно“ е замръзналъ въсредъ лега и благодарение специалнитъ кораби (ледоколи) за счупване на ледъ можалъ е да бжде изведенъ на открито море.

Д-ръ С. Менихемовъ

ул. Драгоманъ № 29

— Варна —

вътрешни и рожчовенерически болести

Д-ръ А. М. Гутierrez

вътрешни болести и

— ги екология —

Приема болни сутринъ

и следъ обѣдъ

улица 15 линия, № 16, IV уч.

Курсъ най-симпатичния и най-добре уредения по модерна бродерия е тоя при магазинъ „Британия“, ул. Владиславъ, № 9 въ гр. Варна.

ЛОЗЕ Американско

1 1/2 декари, 5 год. шно, въ мѣстността „Рупи“, на пѣтъ, се продава. Справка печатницата „Единство“, ул. „Бдинска“ 15 за П. Михайловъ.

Мобилирана стая се

дава подъ насъ въ центара на града до пазарния площадъ при добри хаззи. За споразу въ сжщата кжша ул. XXII линия № 16. (пѣтти денъ).

ПЕЧАТИ-Т. СУРУЖОВЪ-ВАРНА

до хот. „Лендосъ“

Парабола въ хубавъ, прѣтъ.

ЕФТЕНИ ПЕЧАТИ

ПЕЧАТИ-Т. СУРУЖОВЪ-ВАРНА

БОРБИТЪ ЗА МѣСТА

въ Обществ. на Народитъ Обществото заплашено съ разтурване.

Берлинъ 26. Даващето постоянно мѣсто въ съвета на О. Н. и на другитъ страни освѣтъ на Германия, ще наложи на последната да се въздържа отъ влизане въ О. Н.

Лондонъ 26. Дейли телегр. съобщава, че Съръ Дръмондъ тѣлѣ да настои за даване постоянно мѣсто на Полша, Испания и Бразилия.

Споредъ в-къ Вестъ Министеръ Газетъ: Германия ще се оттегли отъ женевската конференция, ако се реши да се разшири съвета на О. Н.

Норвегия и тя е преодявила претенции за даване постоянно мѣсто въ О. Н. — сжшо и Швеция.

Примо де Ривьера изказалъ надежда, че на Испания ще се даде постоянно мѣсто въ съветъ на О. Н.

Таймсъ съобщава, че и Китай щела да иска постоянно мѣсто въ съвета.

Берлинъ 27. Берлинскитъ политически среди считатъ, че е необходимо държавнитъ мжже отъ Локарно да изяснятъ предъ предстоящото заседание на О. Н., дали смѣтатъ, че е съвмѣстимо съ духа на Локарно, шото отдѣлни сили да се споразумѣватъ помежду си по единъ толкова значителенъ въпросъ, какъвто е разширението на съвѣта на О. Н. безъ да се уведоми предварително Германия.

Лондонъ 27. „Дейли Графикъ“ пише, че английскитъ м-ри сж на различно мнение по въпроса за даване постоянно мѣсто на Полша.

Чемберлейнъ заплашилъ, че ще си подаде оставката.

Пречки за преката желѣзопѣтна линия съ Гърция

Прага 26. Преговоритъ за свързване грѣцко-българскитъ желѣзници срѣщнали голѣми затруднения, поради опозицията отъ страна на Югославия, която смѣта че това свързване ще бжде въ ущърбъ на нейната ж. п. линия Нишъ — Гевгели — Солунъ.

Освенъ това съобщава се, че българитъ сж представили отново искания за излазъ на Кавала. Това било причината договоритъ да срещатъ голѣми мжчюти Очаква се лорития мжчюти да се увеличатъ.

Приацъ Каролъ се завръща въ Ронжия

Берлинъ 26. Князъ Каролъ щѣлъ да се завърне въ Букурещъ само следъ оставката на Братиячу. Това било условие то за неговото помирение съ кралския дворъ.

Кайо отново на власть въ Франция.

Парижъ 26. Сериознитъ френски финансови кръгове тѣлватъ, че въ скоро време Кайо отново ще дойде на власть. Вѣрва се, че той ще образува правителство отъ съвсемъ нови м-ри и щелъ да предприеме повзходящи мѣрки за облекчението на фиска.

Ще има ли дванайсетини?

София 27. Средъ демократическитъ среди въ София съществува опасностъ че поради мудната дейностъ на камарата нѣма да може да се приеме бюджета на държавата до 31 мартъ т. г.

Смѣта се обаче, че до дванайсетини нѣма да се дойде. Само генералитъ дебати по бюджета ще продължатъ 2 недѣли.

Шведитъ за България.

София, 27. Шведския подполковникъ Сизереръ на пѣтъ за България се отбилъ въ Берлинъ. Предъ единъ български журналистъ въ Берлинъ той е заявилъ: Отивамъ въ България, не само да изпълня възложената ми мисия, но и да опозная и изуча Вашия народъ. Отивамъ да видя на самото мѣсто прочутия български войникъ, който изнесе толкова смѣли войни, които до днесъ високо е държалъ престижа на родината си и който се ценни много въ Швеция.

Отивамъ при Васъ, като човѣкъ, който винаги е питалъ голѣми симпатии къмъ българския народъ. Азъ вѣрвамъ, че българското правителство ще подпомогне моята мисия. Азъ оставамъ въ София. Колегата ми Линди остава въ Атина. По-късно ще се срещнемъ на границата.

Още не сме изработили никакъвъ планъ за преустройството на сегашната гранична стража между България и Гърция. Всичко ще проучимъ на самото мѣсто.

Ние ще вземеме подъ внимание и известни съображения на българското и грѣцко военни министерства. Ние имаме само общи инструкции отъ О. Н., обаче ние ще работимъ непосредствено съ правителството на Гърция и България, на чийто разположение сме поставени. Не предполагаме че отново може да се случи ново грѣцко-българско стѣлкновение, за да се обръщаме за помощъ къмъ О. Н.

Завърнали се емигранти

София, 27. Вчера се завърнаха нови 11 емигранти Въ Югославия оставатъ още около 1000 емигранти.

За жилищата.

София 27. Управителния съветъ на съюза на собственицитъ е взелъ решение да се препоредятъ собственицитъ да бждатъ крайно вежливи и толерантни спрѣмо наемателитъ, тѣй като много нѣсти апартаменти повече отъ 2500.

Съюза препоредилъа собственицитъ сжшо да не вадятъ насилствено наемателитъ за да не стане нужда, да се продължи действието на закона и следъ 1 априлъ.

КРАЯ НА СВѢТА.

Въ Капуцинския манастиръ Каолония въ Италия, е запаленъ единъ ржкописъ още отъ 1763 год.

Въ действителностъ това е едно пророчество, което гопори за събитията до 2,000-та година. То е предсказало френската революция, землетресението отъ 1841 година, реполуцията отъ 1848 год. Предсказана е сжшо така и свѣтовната война.

Споредъ това пророчество въ 1960 година осѣгровъ Синилиа ще потъне, а Неаполъ ще изгори. Франция и Испания ще изгубятъ отъ землетресение въ 1970 година. Въ 1990 година за шестъ дни свѣта ще потъне въ мракъ, а въ 2,003-та година ще настѣпи края на свѣта.

Междусъюзническа комисия въ София.

София 27. За председателъ на междусъюзническа комисия презъ тая година остава английския делегатъ при комисията Долъ. На мѣстото на шефа на италианската делегация, който замина за Италия, остава члена отъ делегацията Фалетти.

Четете Време

*) Петко Славейковъ — Близко до народната поезия не само по мотивитъ, които обра-

Костолоць (Костурско)

Работа гарантирована. Цены конкурентны.